

Framtidssatsning i Sydsverige

400 företagare samlades i onsdags (6/10) på Scandic Star Hotell i Lund för att diskutera de affärsmässiga konsekvenserna av de nya materialforskningsanläggningarna ESS och MAX IV. Konferensen arrangerades av Hjärntrusten i Lund i samarbete med Region Skåne, Lunds kommun, Eslövs kommun, Sparbanken Finn, Sydsvenskan, Svenskt Näringsliv och Företagarna.

Anläggningarna är kostnadsberäknade till nästan 20 miljarder SEK och arbetet med byggnationen börjar under innevarande år. Båda anläggningarna kommer att kräva stora regionala och kommunala följdinvesteringar.

Syftet med konferensen var att ge företagarna i regionen möjlighet att komma till tals med ledningen för forskningsanläggningarna och för Region Skåne och kommunerna. Förhoppningen var att företagarna skulle få information om vilka investeringar Region Skåne och berörda kommuner planerar under de närmsta åren och vilka affärer som kan bli aktuella. Representanter för ledningsgrupperna för ESS och MAX IV deltog liksom den politiska ledningen för Region Skåne och Lunds kommun. Dessutom var näringslivet väl representerat på talarlistan. Bland talarna fanns Allan Larsson, Pia Kinhult, Mats Helmfrid, Sven-Thore Holm, Mats Paulsson och representanter för skånska kommuner, Svenskt Näringsliv och Företagarna.

ESS och MAX IV kommer att göra Lunds Universitet till ett världsledande centrum för materialforskning. Både grundforskare och industriforskare kommer att vallfärda till Lund. Verksamheterna kommer alltså att stärka den redan starka vetenskapliga miljön vid Lunds Universitet, och satsningen kommer dessutom att få stor betydelse för näringslivet i hela Öresundsregionen. Bygget av ESS och MAX IV kommer att följas av en rad följdinvesteringar. Region Skåne och Lunds kommun kommer att ställas inför nya utmaningar, med krav på samordning och samverkan. ”Här finns gigantiska möjligheter för vanliga företag. ESS och MAX IV är regionala tillväxtmotorer, som under uppbyggnadsfasen kommer att engagera arkitekter, stadsplanerare, trafikplanerare, byggkonsulter, byggföretag och många underleverantörer” (Jan Sturesson från PWC).

Vilka faktorer talar för att projektet ska bli framgångsrikt i ett längre perspektiv? Lund med sin unika blandning av gammalt och nytt erbjuder en väl fungerande universitetsmiljö med internationellt respekterad spetsforskning och närhet till Köpenhamn, en trivsamt boplatz med potential att locka välutbildade, idérika personer, gott samarbete mellan akademi och näringsliv och goda förutsättningar att omvandla ”inventions to innovations”; nära till vacker natur, skog och hav, slott och herresäten, jakt och fiske, bad och golf. Kommer detta att räcka för att locka toppforskare och internationella kunskapsföretag till Lund med omnejd?

Vilka är problemen och vilka är svagheter? Utmaningen är att skapa en attraktiv miljö som lockar inte bara toppforskare utan också entreprenörer och investerare. Vi måste konkurrera med globala kraftcentra i t.ex. USA, Japan och Kina, och vi måste börja med att erkänna våra brister. Lund är en tråkig avkrok i ett tråkigt land med hemskt klimat. Lund lider brist på bostäder, har en otillräcklig infrastruktur och saknar internationella skolor och ett fungerande och välkommande kulturliv. Både Lund och Malmö lider av dåliga kommunikationer med Köpenhamn och av olösta gränspendlarproblem

Vad behöver göra för att skapa en attraktiv miljö? Lund har omfattande byggnadsplaner för både bostäder och kommunikationer. Omgivningarna kring ESS och MAX IV kommer att bli en ny,

levande stadsdel med spännande arkitektur och attraktiva mötesplatser. Öresundsregionens integrering måste påskyndas - det är en politisk fråga på regeringsnivå. Ur kulturell synpunkt har Lund/Malmö för liten kritisk massa, vi måste påskynda integrationen med Köpenhamn. Tillsammans kan vi utveckla en region präglad av dynamisk och kraftfull expansion, rik på upplevelser och olika former av kulturella aktiviteter.

Men vi behöver inte bara ett bättre samarbete över Öresundsbron, vi behöver också ett bättre samarbete mellan kommunerna i Skåne och Blekinge. Vi måste utveckla och stärka Öresundsregionens varumärke menade regionrådet Pia Kinhult, som också rådde konferensdeltagarna att bygga nätverk och skaffa en ESS-koordinator för att göra det möjligt för företagen att dra nytta av den dynamik som är på gång.

Hur ska det göras? Vad gäller själva anläggningsarbetena så finns det problem med att utveckla effektiva kanaler för kommunikation mellan beställarna och tänkbara utförare. En betydande del av investeringarna kommer att gälla högteknologiska hardcoreprodukter som kommer att levereras av internationella specialistföretag, men ganska mycket av budgeten (50 %?) kommer att handla om produkter och tjänster som kan levereras av det lokala näringslivet. För att arbetet ska bli framgångsrikt krävs det samordning av alla goda krafter i Skåne och Blekinge (och Köpenhamn), det krävs organiserad samverkan och samarbete, och det krävs att beställarna och de tilltänkta utförarna utvecklar kanaler för kommunikation, att man helt enkelt hittar former för att börja tala med varandra. Det utförarna vill veta är vad som ska göras, när det ska göras och av vem? Budskapet från beslutsfattarna och beställarna som deltog som talare var mycket tydligt: Beställarna/uppdragsgivarna måste skapa portaler för att möta alla intressenter och företagen å sin sida måste skapa cluster av samverkande företag för att effektivisera kontakterna med ESS, MAX IV, Region Skåne och kommunerna.

Tillsammans med Region Skåne kommer kommunerna att spela en viktig roll. Region Skåne har tagit initiativ till samordning och samverkan kommunerna emellan och kommer att ta på sig mycket av de stödfunktioner som denna samordning kommer att kräva. Region Skåne kommer att organisera samrådsgrupper där politiska beslutsfattare och administratörer från hela regionen kommer att erbjudas medverkan.

Mycket av framtidsåtgångarna kommer att ske utanför Lund, antingen det gäller att bygga bostäder, skolor, kulturverksamheter, skapa möjligheter för företagsutveckling eller lämna utrymme för rekreation och friluftsliv. Inte minst besöksnäringen kan behöva utvecklas. Av konferensen kunde man förstå att många kommuner i Skåne och Blekinge redan är i full gång med planer på investeringar kopplade till de behov som kommer ur ESS och MAX IV. Bland annat Malmö (Pehr Andersson), Eslöv (Cecilia Lind) och Sjöbo (Lena Ytterberg) gav exempel på detta. Men det blev också ganska tydligt att många kommuner i regionen ännu inte påbörjat sin planering inför MAX IV och ESS. Uppfattningen bland de medverkande på mötet var att de kommuner som redan nu är på hugget kommer att ha en betydande fördel framför dem som avvaktar.

Flera gånger under mötet nämndes den kloka devisen:

Samarbeta när man kan, konkurrera när man måste!

Inger Mansfeld

Bengt L Andersson

Hej!

Här kommer ett viktigt tillägg till sammanfattningen om Hjärntrustens konferens den 6/10 som vi har skickat till dig tidigare (har du inte fått det hör av dig så skickar vi den igen).

Lunds Universitet och Öresundsuniversitetet har tillsammans med ett antal andra intressenter i Öresund-Kattegatt-Skagerak-regionen sökt anslag för ett projekt med en budget på 1,8 miljoner EUR (i Interregmedel) från EU för att kompetensutveckla företag i avancerad acceleratorteknik. Om ansökan beviljas kommer projektet att starta i januari 2011.

Syftet med projektet är att regionens teknikföretag ska utbildas för att kunna bli globalt konkurrenskraftiga. Företagen kommer att erbjudas kurser i t ex acceleratorfysik, acceleratordesign, acceleratoranvändning, vakuumteknik, kryoteknik och ytbeläggningsteknik. Det kommer också att arrangeras workshops som ska öppna möjlighet att knyta affärskontakter. Alla deltagande företag kommer att få möjlighet till kompetensutveckling genom studieresor till exempelvis CERN. Företagen kan dessutom erbjudas praktisk handledning av externa experter och möjlighet att utbildas tillsammans med norska och danska teknikföretag.

Budskapet är att företagen i regionen kan få mycket större del av ESS-kakan än de vågar hoppas på om de använder de två närmsta åren till att utbilda sig och att delta i planerade B2B-möten.

Exempel:

- Svetsföretag kan få besök av CERN-specialister som tränar dem i svetsteknik för högvakuumutrustning.
- Finmekanikföretag kan få besöka DESY i Hamburg för att lära sig hur man monterar finmekanik som ska fungera vid -273 grader.
- Instrumentbyggare kan erbjudas utbildning rörande neutrondetektorer.

Öresundsuniversitetet kommer att bjuda in till ett informationsseminarium om detta projekt i början av 2011. Kontaktperson är Caroline Hansson (caroline.hansson@oresund.org)